

การตรวจสอบความถูกต้องของการแปลโดยใช้กูเกิ้ล ทรานสเลท จากสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในระดับประโยค

ภุรี กาญจนากาศ*, มณฑรัตน์ รุ่งเรืองธรรม

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

E-mail: puree.k@rmutp.ac.th*

*ผู้ประสานงานหลัก

บทคัดย่อ

กูเกิ้ล ทรานสเลท เป็นเครื่องมือแปลภาษาที่รองรับการแปลได้หลากหลายภาษาและใช้อย่างแพร่หลาย อย่างไรก็ตามการแปลภาษาที่ใช้โปรแกรมแบบอัตโนมัติอาจเกิดข้อผิดพลาดได้โดยเกิดจากความแตกต่างทางลักษณะของภาษา งานวิจัยนี้มุ่งตรวจสอบความถูกต้องของการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยด้วย GT ในระดับประโยค และจำแนกประเภทความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ข้อมูลในงานวิจัยนี้คือกลุ่มสำนวนภาษาอังกฤษจากพจนานุกรม คอลลินส์ โคบิลด์ ดิกชันนารี (2020) กลุ่มตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์คือกลุ่มสำนวนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับอวัยวะบนศีรษะและใบหน้าทั้งหมด 246 สำนวนซึ่งปรากฏในระดับประโยค แล้วนำมาแปลเป็นภาษาไทยโดยใช้ GT และวิเคราะห์ความถูกต้องของการแปลโดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ผลวิจัยพบว่าการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยระดับประโยคโดย GT แบ่งความถูกต้องได้ 3 ระดับ คือ แปลความหมายได้ถูกต้อง (15.44%) แปลความหมายใกล้เคียง (9.34%) และแปลความหมายผิด (75.20%) ประโยคสำนวนที่แปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยผิดโดย GT จำนวน 185 ประโยคแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ การแปลแบบคำต่อคำหรือการแปลโดยพยัญชนะ (70.81%) การแปลโดยตีความผิด (22.16%) การแปลไม่สมบูรณ์ (4.86%) และการแปลไวยากรณ์ผิด (2.16%) ดังนั้นผู้พัฒนาเครื่องมือแปลภาษาสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปปรับปรุงความถูกต้องเกี่ยวกับการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย นอกจากนั้น งานวิจัยนี้ช่วยให้ผู้ใช้งานและผู้สอนภาษาอังกฤษใช้ GT เพื่อการเรียนรู้หรือการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การแปล, สำนวนภาษาอังกฤษ, ภาษาไทย, กูเกิ้ล ทรานสเลท

An Investigation of Translation Accuracy by Google Translate from English Idioms to Thai at Sentence Level

Puree Kanchanakas*, Montarat Rungruangthum

Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

E-mail: puree.k@rmutp.ac.th*

*Corresponding author

Abstract

Google Translate (GT) is a translation tool which supports various language translation and is popular. However, using automatic machine translations possibly causes errors from differences in language characteristics. This study aimed to investigate the accuracy of translating English idioms into Thai at the sentence level by using GT, and to categorize the errors that occurred in translating English idioms into Thai. The data used in the study were idioms derived from Collins COBUILD Idioms Dictionary (2020). The sample group involved head-to-face parts of English idioms. Overall, there were 246 English idioms at the sentence level. The sentences were translated into Thai using GT, and then the translation accuracy was analyzed by using frequency and percentage. The results showed that the English idiom sentences translated to Thai language by GT were divided into three levels: accurate translation (15.44%), close-in-meaning translation (9.34%), and inaccurate translation (75.20%). The 185 English idiom sentences incorrectly translated to Thai were divided into four types: word-by-word translation (70.81%), misinterpretation (22.16%), incomplete translation (4.86%), and grammatical errors (2.16%). Thus, language translation program developers can use the study's findings to enhance the precision of translating English idioms into Thai. This study also provides a guidance for any GT users and English language instructors to utilize GT for learning and translating English idioms into Thai more effectively.

Keywords: Translation, English Idioms, Thai Language, Google Translate

บทนำ

ปัจจุบันการแปลเอกสารและอุตสาหกรรมการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ หรือ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย สามารถทำได้อย่างรวดเร็วโดยใช้เครื่องมือแปลภาษา เช่น Google Translate (GT) (<https://translate.google.com>) สาเหตุที่ GT ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายเพราะความสามารถในการแปลซึ่งรองรับภาษาที่หลากหลายและเข้าถึงได้ง่าย โดยมีการให้บริการผ่านแอปพลิเคชันบนระบบ Android และ IOS (Alhaisoni & Alhaysony, 2017) นอกจากนี้ GT สามารถแปลภาษาจากการรับข้อมูลภาษาได้หลาย ๆ ทาง เช่น การพิมพ์บนแป้นพิมพ์ การพูดใส่ไมโครโฟน การถ่ายภาพหรือข้อความ การวาดตัวอักษรบนจอสัมผัส เป็นต้น GT ได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็วจากระบบเดิมที่ใช้วิธีการแปลทีละคำ เปลี่ยนเป็นวิธีแปลทีเดียวทั้งประโยคแล้วจัดเรียงใหม่ให้ได้ไวยากรณ์ที่เหมาะสมและเข้าใจได้มากที่สุด ซึ่งระบบนี้จะมีการเรียนรู้ตลอดเวลา ทำให้การแปลภาษาด้วยระบบนี้ใกล้เคียงกับการแปลภาษาของมนุษย์มากขึ้น กล่าวคือการแปลของระบบ GT ในปัจจุบันจะแปลด้วยการถอดความจากภาษาต้นทาง (Source Language: SL) และอิงบริบทคำศัพท์ที่อยู่รอบ ๆ เพื่อสร้างคำถัดไป จึงทำให้ GT สามารถเรียนรู้จากตัวอย่างก่อนหน้านี้ว่าจะเน้นที่คำใดและเชื่อมโยงบริบทที่ตำแหน่งใดเพื่อให้ได้ผลลัพธ์การแปลเป็นภาษาปลายทาง (Target Language: TL) ที่ถูกต้อง กระบวนการนี้ทำให้เกิดการเรียนรู้เชิงลึกซึ่งทำให้ระบบมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในปัจจุบัน GT สามารถแปลได้เร็วขึ้นกว่าเดิมและผิดพลาดน้อยลงถึงร้อยละ 60 (Cullen, 2020)

อย่างไรก็ตาม การแปลโดยอาศัยเครื่องมือแปลอัตโนมัติอย่าง GT นั้นก็มีข้อจำกัดเนื่องจากประสิทธิภาพของเครื่องมือแปลภาษาต่างจากผู้แปลที่เป็นมนุษย์ เพราะเครื่องมือแปลอัตโนมัติยังไม่สามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางภาษาที่เกิดจากสถานการณ์ที่ต่างกันได้อย่างแท้จริง เนื่องจากขาดความสามารถในการวิเคราะห์บริบทในข้อความที่แปล จึงไม่สามารถเลือกใช้คำในการแปลภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (สุพรรณิ ปันมณี, 2564, น.29)

สาเหตุที่เครื่องมือแปลภาษามีข้อจำกัดเรื่องความเข้าใจความหลากหลายทางภาษาและไม่เข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ นั้นสามารถอธิบายได้โดยแนวคิดเกี่ยวกับการแปลภาษาของ Newmark (1988, p.4-5) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า การแปลก็คือการถอดความจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่งตามความตั้งใจของผู้เขียน หรืออีกนัยหนึ่ง การแปลคือการถ่ายทอดข้อความไปเป็นอีกภาษาหนึ่งโดยที่ผู้แปลต้องทำตัวเสมือนเป็นผู้เขียนข้อความนั้นขึ้นมา ดังนั้นผู้แปลต้องพยายามถ่ายทอดความหมายจาก SL ไปสู่ TL ให้มากที่สุดเท่าที่ทำได้ กล่าวคือความถูกต้องของการแปลภาษานั้นต้องอาศัยวัฒนธรรม ภูมิหลัง บริบท ข้อเท็จจริงของข้อความ เป็นต้น มนุษย์สามารถเข้าใจองค์ประกอบดังกล่าว การแปลของมนุษย์จึงมีความถูกต้องมากกว่าการแปลด้วยโปรแกรมอัตโนมัติ เพราะเครื่องมือแปลภาษายังมีปัญหาเรื่องการพิจารณาองค์ประกอบเหล่านี้อยู่มากดังที่ปรากฏในงานวิจัยก่อนหน้านี้ที่พบว่า การแปลภาษาของ GT นั้นยังมีข้อบกพร่องตั้งแต่ ระดับคำ โครงสร้างประโยค จนถึงความหมาย (Amilia, Hum, Yuwono & Ling, 2020; Anggaira & Hadi, 2017)

ปัญหาการแปลภาษาที่เกิดขึ้นจากความไม่เข้าใจบริบททางวัฒนธรรมดังกล่าวของ GT นั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญเลิศ วงศ์พรหมและถาวร ทิศทองคำ (2561) ที่ชี้ให้เห็นว่า GT ไม่

สามารถแปลโดยถ่ายถอดภาษาเป้าหมายได้อย่างสมฤทธิ์ผลเมื่อพิจารณาจากโครงสร้างของประโยค และสำนวนภาษา ทั้งยังขาดความสามารถในการเล่นคำ สำนวน สัมผัสอักษรเพื่อถ่ายถอดเรื่องราว ที่มีอารมณ์ซ่อนอยู่ในข้อความซึ่งมักจะพบได้จากนวนิยาย บทภาพยนตร์ หรือบทละคร เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเปรียบเทียบผลการแปลจาก GT และผลการแปลจากมนุษย์

นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาไทยที่เรียนในระดับอุดมศึกษาขาดการตระหนักรู้และเลือกที่จะใช้ GT โดยไม่ได้ตรวจสอบความถูกต้องของภาษา ดังที่ปรากฏในงานวิจัยของ Boonmoh & Kulavichien (2023) พบปัญหาการใช้ GT แปลภาษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในประเทศไทยที่เรียนวิชาเอกภาษาอังกฤษ ผลวิจัยแสดงให้เห็นปัญหาการใช้ GT ในการแปลภาษาของนักศึกษาคือ GT มักแปลคำศัพท์ที่มีหลายความหมายโดยเลือกความหมายแรกซึ่งไม่เข้ากับบริบทหรือไม่ใช่ความหมายที่ถูกต้อง และ GT มักแปลข้อเท็จจริงโดยออกเสียงผิดหรือไม่แปลเลย นอกจากนี้นักศึกษายังใช้ GT แปลภาษาโดยไม่ตรวจสอบขัณฑภาษาไทยจึงผลการแปลจึงออกมาไม่ถูกต้องตามที่ภาษาต้นทางต้องการสื่อ

งานวิจัยเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการแปลโดยใช้ GT นั้นยังมีปัญหาในการถ่ายถอดความหมายจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ซึ่งปัญหาที่ปรากฏนั้นเกิดขึ้นได้ตั้งแต่การแปลระดับคำ ไปจนถึงระดับโครงสร้างประโยค ปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งคือเครื่องมือแปลภาษายังไม่เข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในภาษา ตัวอย่างของภาษาที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมอย่างชัดเจนก็คือสำนวน (idiom) ซึ่งกำเนิดจากวัฒนธรรมของคนเพราะสำนวนภาษานั้นแสดงถึงมุมมองและพฤติกรรมของคนในสังคมที่มีต่อเรื่องราวและสิ่งต่าง ๆ (สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2562, น.116)

จากพจนานุกรม Collins and COBUILD (2020, p.5) อธิบายว่า สำนวน (Idioms) หมายถึงสำนวนคือกลุ่มคำที่มีความหมายแตกต่างไปจากเดิมเมื่อคำเหล่านี้มาอยู่ด้วยกัน หากผู้อ่านหรือผู้ฟังไม่เข้าใจความหมายของสำนวนอาจตีความหมายข้อความนั้นผิดพลาดได้ และโครงสร้างของสำนวนในภาษาอังกฤษนั้นมีความหลากหลาย ยกตัวอย่าง เช่น take off (Phrasal Verbs – Verb + Preposition), Bookworm (Compound Noun – Noun + Noun) เป็นต้น

ในปัจจุบันสำนวนภาษาอังกฤษปรากฏอยู่ในสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในบทสนทนา ภาพยนตร์ ละคร รายการโทรทัศน์ ข่าวสาร นวนิยาย อินเทอร์เน็ต ฯลฯ ผู้เรียนภาษาอังกฤษจึงต้องเรียนรู้เกี่ยวกับสำนวนภาษาด้วย อย่างไรก็ตามจากประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษของผู้วิจัยซึ่งพบว่านักเรียน นักศึกษามักประสบปัญหาการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจากการใช้ GT เพื่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ดังนั้นเครื่องมือแปลภาษาเช่น GT สามารถตีความและแปลสำนวนภาษาซึ่งเกี่ยวข้องกับโครงสร้างของภาษาและวัฒนธรรมได้ถูกต้องมากน้อยเพียงใดจึงเป็นประเด็นที่ผู้ใช้ GT ควรจะระมัดระวัง ด้วยเหตุนี้งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความถูกต้องของการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยด้วย GT และจำแนกข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยที่ปรากฏในระดับประโยค

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความถูกต้องของการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยด้วย GT ในระดับประโยค
2. เพื่อจำแนกข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในระดับประโยคด้วยการใช้ GT

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการทดลองย่อยโดยใช้ GT แปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในระดับประโยค พบว่าเมื่อแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นข้อความภาษาไทยมักมีความหมายไม่ตรงกับเจตนาที่ต้องการสื่อความหมายที่แท้จริง ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การแปลสำนวนภาษาอังกฤษในรูปประโยคโดย Google Translate

No.	Idioms in Sentences	Meaning in English	Meaning in Thai	Translated by GT
1.	Mark and Alistair don't see eye to eye.	Mark and Alistair don't agree with each other	มาร์คและอลิสเตอร์ไม่เห็นพ้องต้องกัน	มาร์คและอลิสเตอร์ไม่เห็นพ้องต้องกัน (ถูก)
2.	The singer's second album sank like a stone.	The singer's second album failed completely.	อัลบั้มที่สองของนักร้องล้มเหลวอย่างสิ้นเชิง	อัลบั้มที่สองของนักร้องจมลงเหมือนก้อนหิน (ผิด)
3.	I've written so many books now that I can do it on auto pilot.	I've written so many books now that I can do it without thinking.	ผมเขียนหนังสือมาเยอะจนตอนนี้ผมสามารถเขียนได้โดยไม่ต้องคิด	ตอนนี้ฉันเขียนหนังสือหลายเล่มจนสามารถทำนักบินอัตโนมัติได้ (ผิด)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยคือสำนวนภาษาอังกฤษที่จากพจนานุกรม Collins COBUILD Idioms Dictionary 4th edition (2020) ซึ่งรวบรวมสำนวนภาษาอังกฤษไว้ประมาณ 5,500 สำนวนโดยการศึกษาคลังข้อมูลคำของ Collins Corpus จากการตรวจสอบพบว่าสำนวนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับอวัยวะมีจำนวนมาก สำนวนเหล่านี้มีความสำคัญในภาษาอังกฤษ แต่ยังไม่ได้รับความสนใจศึกษาอย่างเพียงพอจากนักภาษาศาสตร์ (Hanh & Long, 2019) ซึ่งในหนังสือพจนานุกรมสำนวนดังกล่าวพบว่าข้อมูลสำนวนเกี่ยวกับร่างกาย (Parts of the Body Idioms) มีจำนวนมากที่สุด 437 สำนวน

กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มตามความสะดวกโดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างสำนวนที่เกี่ยวข้องกับศีรษะ (head) ใบหน้า (face) และอวัยวะที่อยู่บนศีรษะและใบหน้า เนื่องจากสำนวนเกี่ยวกับมีปรากฏบ่อยมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับอวัยวะส่วนอื่น ๆ ดังนั้นงานวิจัยนี้ศึกษาสำนวนที่เกี่ยวข้องกับอวัยวะบนศีรษะและใบหน้าประกอบด้วย เส้นผม (hair) ตา (eye) คิ้ว (eyebrow) หู (ear) จมูก

(nose) และปาก (mouth) ริมฝีปาก (lips) คาง (chin) จากพจนานุกรม Collins COBUILD Idioms Dictionary 4th edition ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีจำนวน 246 สำนวน

ในตารางที่ 2 แสดงตัวอย่าง 1. คำหลัก (Headword) 2. สำนวนภาษาอังกฤษและความหมายในภาษาไทย (Idiom & Definition in Thai) 3. ประโยคตัวอย่างและคำแปล (Example & Translation) ที่นำมาใช้ดำเนินการวิจัย

ตารางที่ 2 ตัวอย่างข้อมูลสามส่วนของแต่ละสำนวนที่นำมาตรวจสอบจากพจนานุกรม Collins COBUILD Idioms Dictionary 4th edition

Headword	Idiom & Thai Definition	Example & Translation
eye	Turn a blind eye เจตนาเพิกเฉยสิ่งที่เกิดขึ้น เพราะไม่ต้องการกระทำการ ใด ๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้	The authorities were turning a blind eye to human rights abuses. เหล่าผู้มีอำนาจเจตนาเพิกเฉยกับการกระทำผิดด้านมนุษยชน
lips	Read my lips ผู้พูด ๆ สิ่งที่เป็นความจริง และผู้ฟังควรจะเชื่อและวางใจ ผู้พูด	I said, 'No way, read my lips , there's no way I'm going to sign this.' ผมบอกว่า 'ไม่มีทาง ผมพูดจริงนะว่าไม่มีทางที่ผมจะเซ็นเรื่องนี้'

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. โปรแกรมแปลภาษา Google Translate (<https://translate.google.com/>)
2. แบบประเมินความถูกต้องของการแปลสำนวนจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ (ดูตัวอย่างในตารางที่ 3) คือ 2.1. แปลสำนวนถูกต้อง (Accurate Translation) 2.2. แปลสำนวนได้ใกล้เคียง (Close-in-meaning Translation) และ 2.3. แปลสำนวนผิด (Inaccurate Translation)

เกณฑ์ชี้วัดความถูกต้องในการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยนั้นพิจารณาจากองค์ประกอบ 4 อย่างคือ 1. ความหมายหลักที่ตรงกับ SL (ภาษาอังกฤษ) 2. รายละเอียดอื่น ๆ ที่ครบถ้วนตรงกับ SL 3. ความชัดเจนของ TL (ภาษาไทย) 4. ความเป็นธรรมชาติของ TL กล่าวคือ “ระดับแปลสำนวนถูกต้อง” หมายความว่า GT สามารถถ่ายทอด SL มาเป็น TL ได้อย่างตรงความหมาย รายละเอียดครบถ้วน ชัดเจน และเป็นธรรมชาติ เหมาะสมกับวัฒนธรรมของ TL “ระดับแปลสำนวนได้ใกล้เคียง” หมายความว่า GT แปลได้ความหมายหลักตรงกับ SL ตามองค์ประกอบข้อ 1 แต่ขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งหรือมากกว่าในข้อ 2-4 “ระดับแปลสำนวนผิด” หมายความว่าแปลความหมายหลักไม่ตรงกับ SL หรือความหมายหลักตกหล่นไป ไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรมของ TL

ตารางที่ 3 ตัวอย่างการแปลสำนวนที่ถูกตัด การแปลสำนวนได้ใกล้เคียง และการแปลสำนวนผิด

4.1 ตัวอย่างการแปลสำนวนถูกต้อง		
Idiom & Thai Definition	Example in English	Translated by Goggle Translate
a cool head ใจเย็น	I have to keep a cool head and try not to let my anger show.	ฉันต้องใจเย็นและพยายามไม่แสดงความโกรธออกมา
4.2 ตัวอย่างการแปลสำนวนได้ใกล้เคียง		
Idiom & Thai Definition	Example in English	Translated by Goggle Translate
keep your eyes open มองหรือมองหาวาง ระมัดระวัง	Keep your eyes open for hostels advertised at bus and train stations.	มองหาโฮสเทลที่โฆษณาตามสถานีขนส่งและสถานีรถไฟ (GT แปลสำนวนนี้ว่า ‘มองหา’ ได้ถูกต้อง แต่ขาดกริยาวิเศษณ์ ‘อย่างระมัดระวัง’)
4.3 ตัวอย่างการแปลสำนวนผิด		
Idiom & Thai Definition	Example in English	Translated by Goggle Translate
prick up one's ears ตั้งใจฟัง	Olivia pricked up her ears at the mention of James.	โอลิเวียยกหูของเธอเมื่อพูดถึงเจมส์ (คำแปลที่ถูกต้องคือ ‘โอลิเวียตั้งใจฟังเมื่อมีการพูดถึงเจมส์’)

3. ในงานวิจัยนี้ใช้เกณฑ์ประเมินข้อผิดพลาดที่เกิดจากการแปลของวรรณฯ แสดงอรัมเรื่อง (2563, น.265) โดยมาปรับรายละเอียดเพื่อสร้างเกณฑ์การจำแนกความผิดพลาดของการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยให้เหมาะสมกับงานวิจัยนี้ โดยจำแนกออกเป็น 4 ประเภทคือ

3.1. การแปลแบบคำต่อคำหรือการแปลโดยพยัญชนะ (Literal Translation) เป็นการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นแปลภาษาไทยโดยไม่มีการตีความสำนวน เป็นเพียงการแปลคำเท่านั้น จึงมีความหมายไม่ตรงกับสำนวนภาษาอังกฤษ

3.2. การแปลไม่สมบูรณ์ (Incomplete Translation) หรือการแปลขาด (Under translation) เป็นการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยที่ใจความสำคัญของสำนวนไม่ครบหรือขาดหายไป

3.3. การแปลโดยตีความผิด (Misinterpretation) เป็นการแปลสำนวนภาษาอังกฤษโดยไม่แปลแบบคำต่อคำหรือการแปลโดยพยัญชนะ แต่ข้อความภาษาไทยที่แปลออกมามีความหมายไม่ตรงกับภาษาต้นทาง

3.4. การแปลไวยากรณ์ผิด (Grammatical Error) เป็นการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นข้อความภาษาไทยที่ไวยากรณ์ไม่ถูกต้อง

การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. รวบรวมสำนวนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับอวัยวะบนศีรษะและใบหน้าจากพจนานุกรม Collins COBUILD Idioms Dictionary 4th edition

2. ทำการแปลประโยคที่นำมาจากส่วนตัวอย่างสำนวน 246 ประโยคและแปลด้วยโปรแกรม GT

3. นำผลการแปลภาษาไทยมาตรวจสอบความถูกต้องโดยพิจารณาเปรียบเทียบกับ Definition ของแต่ละสำนวน โดยตรวจสอบที่ผลการแปลความหมายของสำนวนในประโยคเท่านั้น

4. นำผลการแปลมาแบ่งเป็นสามระดับตามเกณฑ์การแปล การแปลสำนวนถูกต้อง (Accurate Translation) 2. แปลสำนวนได้ใกล้เคียง (Close-in-meaning Translation) 3. การแปลสำนวนผิด (Inaccurate Translation) และสรุปผลด้วยค่าความถี่และค่าร้อยละ

5. สำนวนที่ GT แปลผิดถูกนำมาจำแนกว่าประเภทการแปลผิด 4 ประเภท ดังที่กล่าวสรุปไว้ในข้อ 3.1-3.4 และสรุปผลด้วยค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ

6. หลังจากผ่านขั้นตอนดังกล่าวแล้วจึงมอบให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 1 ท่านทำหน้าที่ประเมินผลข้อมูล และวิเคราะห์ความสอดคล้องของการประเมินผลด้านการวิเคราะห์ความสอดคล้องของการประเมินความถูกต้องของการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยระหว่างผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation)

ผลการวิจัย

ผลวิจัยนี้สามารถแบ่งออกได้เป็นสองส่วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ส่วนแรกคือการนำเสนอผลการตรวจสอบความถูกต้องของการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยด้วย GT ในระดับประโยค และส่วนที่สองคือการจำแนกข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในระดับประโยคด้วยการใช้ GT

สำหรับผลการตรวจสอบเรื่องความถูกต้องของการแปลสำนวนเกี่ยวกับศีรษะและใบหน้าจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยด้วย GT ทั้งหมด 246 ประโยค พบว่า GT สามารถแปลสำนวนในประโยคได้ถูกต้อง 38 ประโยค (15.44%) และแปลสำนวนในประโยคได้ใกล้เคียง 23 ประโยค (9.34%) อย่างไรก็ตาม GT แปลสำนวนในประโยคผิดถึง 185 ประโยค (75.20%) หรือแปลผิดประมาณ 3 ใน 4 ส่วน ซึ่งผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่าการวิเคราะห์ผลของผู้วิจัยและผู้ประเมินมีความสอดคล้องในระดับสูงมาก ($r = 0.87 \approx 0.90$)

ประโยคที่มีสำนวนภาษาอังกฤษที่ GT แปลเป็นภาษาไทยผิดมีจำนวน 185 ประโยค จากการตรวจสอบแล้วการแปลผิดพลาดสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภท ดังที่แสดงในตารางที่ 4.1-4.4

1. การแปลแบบคำต่อคำหรือแปลโดยพยัญชนะ มีจำนวน 131 ประโยค (70.81%) เช่น สำนวนภาษาอังกฤษ be laughing your head off มีความหมายว่า ‘คุณหัวเราะหนักมาก’ GT แปลประโยคภาษาอังกฤษ They were probably laughing their head off. ว่า ‘พวกเขาอาจจะหัวเราะหัวของพวกเขาออก (แปลตรงตามคำแต่ความหมายผิด) ซึ่งที่มาของสำนวนนี้

ตารางที่ 4.1 การแปลแบบคำต่อคำหรือการแปลโดยพยัญชนะ

2. การแปลไม่สมบูรณ์มีจำนวน 9 ประโยค (4.86%) เช่น ส่วนภาษาอังกฤษ have an eye for something ซึ่งมีความหมายว่า ‘สามารถสังเกตเห็นสิ่งนั้น ๆ ได้ และใช้หรือจัดการกับสิ่งนั้นด้วยทักษะที่มี’ GT แปลประโยคภาษาอังกฤษ Mr. Fromkin is a storyteller **with an eye for detail and irony.** ว่า ‘Mr. Fromkin เป็นนักเล่าเรื่องที่มียรายละเอียดและประชดประชัน’ (ไม่ได้แปลวลี ‘an eye for’ เป็นภาษาไทย การแปลผิดประเภทนี้ GT ไม่แปลสำนวนในประโยคเลยหรือแปลความหมายหลักได้ไม่ครบถ้วน (ตาราง 4.2)

Idiom & Thai Definition	Example in English	Translated by Goggle Translate	Correct Translation
1. on your head be it <i>คุณยอมรับผลที่ตามมา</i>	This is not the time for such a discussion. But if you insist, on your head be it.	นี่ไม่ใช่เวลาสำหรับการอภิปราย แต่ถ้าคุณยืนยัน	นี่ไม่ใช่เวลาสำหรับการอภิปราย แต่ถ้าคุณยืนยันก็ ต้องยอมรับผลของมันด้วย
2. Have your head up your ass <i>คุณพูดหรือทำอะไรโง่ ๆ</i>	‘That’s what Peter said.’-‘Well, Peter has his head up his ass. ’	‘นั่นคือสิ่งที่ปีเตอร์พูด’- ‘เฮลละ ปิเตอร์เงยหน้าขึ้นมอง’	‘นั่นคือสิ่งที่ปีเตอร์พูด’- ‘ก็ นะ ปีเตอร์นี้พูดอะไรโง่ ๆ’

Idiom & Thai Definition	Example in English	Translated by Goggle Translate	Correct Translation
3. have an eye for something สามารถสังเกตเห็นสิ่งนั้น ๆ ได้ และใช้หรือจัดการกับสิ่งนั้นด้วยทักษะที่มี	Mr. Fromkin is a storyteller with an eye for detail and irony.	Mr. Fromkin เป็นนักเล่าเรื่องที่มีรายละเอียดและประชดประชัน	คุณฟรอมคินเป็นนักเล่าเรื่องที่ช่างสังเกตรายละเอียดและใช้มันในการประชดประชัน

3. การแปลโดยตีความผิดมีจำนวน 41 ประโยค (22.16%) เช่น สำนวนภาษาอังกฤษ *get in someone's face* ซึ่งมีความหมายว่า ‘รบกวนหรือแสดงท่าทีก้าวร้าวต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง’ GT แปลประโยคภาษาอังกฤษ *Healey is an arrogant guy who likes to get in the face of an opponent.* ว่า ‘Healey เป็นคนเย่อหยิ่งโง่ที่ชอบเผชิญหน้ากับคู่ต่อสู้’ (คำว่า ‘เผชิญหน้า’ มีความหมายไม่เหมือนกับคำว่า ‘รบกวน’ หรือ วลี ‘แสดงท่าทีก้าวร้าว’) การแปลผิดประเภทนี้แม้ GT ตีความสำนวนและแปลเป็นความหมายใหม่แต่ความหมายที่แปลไม่ถูกต้อง (ตาราง 4.3)

ตารางที่ 4.3 การแปลโดยตีความผิด

Idiom & Thai Definition	Example in English	Translated by Goggle Translate	Correct Translation
1. would give your eye teeth คุณอยากจะทำสิ่งนั้น ๆ มาก	He's the most exciting man I've ever worked with, and I'd give my eye teeth to do something with him again.	เขาเป็นคนที่น่าตื่นเต้นที่สุดที่ฉันเคยร่วมงานด้วย และฉันจะยอมฟันธงเพื่อทำบางอย่างร่วมกับเขาอีกครั้ง	เขาเป็นคนที่น่าตื่นเต้นที่สุดที่ฉันเคยร่วมงานด้วย และฉันอยากที่จะทำอะไรสักอย่างร่วมกับเขาอีกครั้ง
2. Come to a head มาถึงจุดที่เลวร้ายจนต้องลงมือจัดการ	These problems came to a head in September when five of the station's journalists were sacked.	ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นเมื่อเดือนกันยายนเมื่อนักข่าวห้าคนของสถานีถูกไล่ออก	ปัญหาเหล่านี้มาถึงจุดที่เลวร้ายจนต้องลงมือจัดการเมื่อนักข่าวห้าคนของสถานีถูกไล่ออก
3. get in someone's face รบกวนหรือแสดงท่าทีก้าวร้าวต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง	Healey is an arrogant guy who likes to get in the face of an opponent.	Healey เป็นคนเย่อหยิ่งโง่ที่ชอบเผชิญหน้ากับคู่ต่อสู้	อีลีย์เป็นคนเย่อหยิ่งโง่ที่ชอบแสดงท่าทีก้าวร้าวกับคู่ต่อสู้

4. การแปลไวยากรณ์ผิดมีจำนวน 4 ประโยค (2.16%) สำหรับกรณีของการแปลไวยากรณ์ผิด เป็นที่น่าสังเกตว่าทั้งสี่ประโยคนอกจากแปลไวยากรณ์ผิดแล้ว ยังปรากฏการแปลผิดประเภทอื่น ๆ ในประโยคเดียวกันด้วยทั้งสี่ประโยค เช่น สำนวนภาษาอังกฤษ *make your mouth water* ซึ่งมีความหมายว่า ‘ดึงดูดใจหรือมีเสน่ห์มากสำหรับคุณ’ GT แปลประโยคภาษาอังกฤษ *These were plants to make an amateur gardener's mouth water.* ว่า ‘เหล่านี้เป็นพืชที่จะทำให้หน้า

ปากชาวสวนมือสมัครเล่น’ เห็นได้ว่า GT แปลสำนวน mouth water แบบคำต่อคำว่า ‘น้ำปาก’ และยังวางคำว่า ‘น้ำปาก’ ไว้หลังคำว่า ‘ทำให้’ ซึ่งเป็นการเรียงคำที่ผิดไวยากรณ์ ไม่สามารถอ่านเข้าใจได้ การแปลและวางตำแหน่งคำที่เหมาะสมคือ ‘พืชเหล่านี้ดึงดูดใจชาวสวนมือสมัครเล่น’

อย่างไรก็ตามประโยคแปลภาษาไทยทั้งสี่ประโยคดังกล่าวแสดงไวยากรณ์ที่ผิดอย่างชัดเจน จึงจัดประเภททั้งสี่ประโยคนี้เป็นการแปลไวยากรณ์ผิด การแปลผิดประเภทนี้แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างของสำนวนมีผลต่อการแปลของ GT เช่นสำนวนดังกล่าวมีคำว่า water อยู่หลัง mouth ทำให้ GT ตีความว่า mouth ทำหน้าที่เป็นคำคุณศัพท์ขยาย water ซึ่งความจริงแล้ว water ในสำนวนนี้เป็นคำกริยา ไม่ใช่คำนาม ดังนั้นคำว่า mouth ซึ่งเป็นคำนามจึงไม่สามารถทำหน้าที่ขยายคำว่า water ได้ โครงสร้างของสำนวนที่แปลออกมาจึงไม่สามารถอ่านเข้าใจได้ (ตาราง 4.4)

ตารางที่ 4.4 การแปลไวยากรณ์ผิด

Idiom & Thai Definition	Example in English	Translated by Goggle Translate	Correct Translation & Type of Error
1. cast your eyes on something คุณหมยตาหรือต้องการได้สิ่งนั้น ๆ	To our amazement, another developer has cast greedy eyes on the field next door.	เพื่อความประหลาดใจของเรา ผู้พัฒนารายอื่นได้ละโมภละโมบไปที่สนามข้างๆ	พวกเราเกิดความประหลาดใจที่ผู้พัฒนารายอื่นเกิดละโมภต้องการสนามข้าง ๆ
2. The evil eye พลังเวทที่ผู้ถูกมองจะได้รับอันตราย	Some people said an evil eye had been put on her.	บางคนบอกว่ามีดวงตาชั่วร้ายใส่เธอ	บางคนบอกว่าเธอโดนของจากเวทเนตรอันตราย
3. Make your mouth water ดึงดูดใจหรือมีเสน่ห์มากสำหรับคุณ	These were plants to make an amateur gardener's mouth water .	เหล่านี้เป็นพืชที่จะทำให้ น้ำปากชาวสวนมือสมัครเล่น	พืชเหล่านี้ดึงดูดใจชาวสวนมือสมัครเล่น

อภิปรายผล

จากผลการแปลประโยคที่มีสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยเห็นได้ว่า GT แปลประโยคที่มีสำนวนภาษาอังกฤษได้ถูกต้องและแปลได้ใกล้เคียงรวมกันเพียงร้อยละ 24.78 ซึ่งแสดงถึงปัญหาการใช้ GT แปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

ปัญหาสำคัญเกิดจากการแปลสำนวนภาษาอังกฤษโดยพยัญชนะหรือการแปลคำต่อคำซึ่งมีจำนวนมากที่สุดในประโยคที่ GT แปลผิดทั้งหมด เห็นได้จากผลการแปลว่าการแปลโดยพยัญชนะนั้นไม่เหมาะที่จะใช้กับการแปลสำนวนภาษาอังกฤษ เพราะสำนวนภาษาอังกฤษนั้นคือ กลุ่มคำที่มีความหมายในตัวเองซึ่งความหมายดังกล่าวจะแตกต่างออกไปเมื่อแยกออกเป็นคำ ๆ (Longman, 2000, p. 706) สอดคล้องกับที่สุพรรณิ ปิ่นมณี (2562, น.116) พบว่าสำนวนภาษาของแต่ละภาษานั้นเกิดจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ซึ่ง GT ยังไม่เข้าใจหรือไม่มีข้อมูลเพียงพอเกี่ยวกับบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างทำให้ไม่สามารถแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่

สำหรับการแปลไม่สมบูรณ์เกิดจาก GT แปลคำสำคัญหรือวลีในสำนวนทกล้นหรือหายไป (ดังที่แสดงตัวอย่างไว้ในตารางที่ 4.2) เช่นเดียวกับที่กมล เกตุพันธ์ และ วราพร ศรีเพชรพันธุ์ (2559) ระบุว่า GT ตัดคำหรือสาระสำคัญในขั้นตอนการแปล ทำให้ข้อความไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถอ่านเข้าใจได้

ในส่วนการแปลโดยตีความผิวดิน เห็นได้ว่าเครื่องมือแปลเช่น GT มีการตีความสำนวนโดยไม่แปลแบบคำต่อคำอยู่ด้วยในหลายประโยค แต่ก็แปลไม่ถูกต้องตรงความหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของกมล เกตุพันธ์ และ วราพร ศรีเพชรพันธุ์ (2559) ซึ่งพบว่าปัญหาที่พบมากที่สุดของ GT คือไม่สามารถเลือกใช้คำให้ตรงกับความหมายหรือความรู้สึกที่แท้จริงเมื่อแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย รวมไปถึงการแปลคำศัพท์บางคำเป็นภาษาไทย ทั้งนี้ GT ยังขาดความเข้าใจระดับภาษาของภาษาไทย หรือมีข้อมูลไม่เพียงพอในการเชื่อมโยงความหมายสำนวนภาษาอังกฤษกับคำแปลภาษาไทย

ทางด้านการแปลไวยากรณ์ผิวดินเป็นการแปลเป็นภาษาไทยที่ใช้ไวยากรณ์ซึ่งไม่สามารถอ่านเข้าใจได้ ผลวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญเลิศ วงศ์พรหม และ ถาวร ทิศทองคำ (2561) ซึ่งพบว่า GT นั้นไม่สามารถเล่นคำ สัมผัสอักษร สำนวน จนถึงการแสดงอารมณ์ที่ซ่อนอยู่ในตัวอักษร นอกจากนี้ยังมีปัญหาการแปลไวยากรณ์ภาษาไทยเรื่องการจัดวางตำแหน่งของคำประเภทต่าง ๆ เช่นการสลับตำแหน่งของ ประธาน กริยา หรือคุณศัพท์ในประโยคที่มีความซับซ้อน เพราะภาษาอังกฤษกับภาษาไทยมีการวางลำดับคำที่ต่างกัน

อย่างไรก็ตาม แม้ผลวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า GT แปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในระดับประโยคได้ถูกต้องแค่ระดับหนึ่งเท่านั้น แต่ผู้ใช้งาน GT ยังสามารถใช้เพื่อการศึกษาภาษาอังกฤษในเบื้องต้นได้ ยกตัวอย่างเช่นงานวิจัยของ จักรพงษ์ ทองผาย (2564) ได้ประยุกต์ใช้ GT เพื่อสร้างสื่อการฝึกพูดและฟังภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจด้วยตนเอง โดยเฉพาะกับผู้ใช้งานที่มีพื้นฐานในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ซึ่งได้ผลลัพธ์ที่ดีในระดับหนึ่ง และงานวิจัยก่อนหน้านี้ เช่น Yanti & Meka (2019) รายงานถึงประโยชน์ของการใช้ GT ว่าใช้งานได้ง่าย ช่วยประหยัดเวลาได้เหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นพจนานุกรมแบบตัวนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ แปลประโยคภาษาอังกฤษด้วย แต่ GT อาจไม่สามารถแปลได้อย่างถูกต้องแม่นยำในระดับย่อหน้า

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า GT แปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยได้ถูกต้องเป็นจำนวนน้อย ซึ่งข้อจำกัดสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท ประเภทแรกคือความสามารถของตัวโปรแกรม เช่น ระบบอัลกอริทึม ความเที่ยงตรงของการแปลภาษา เป็นต้น ประเภทที่สองนั้นเกิดจากคุณลักษณะของภาษา เช่น การวางคำขยายที่แตกต่างจากภาษาไทย หรือการแบ่งคำด้วยเครื่องหมายวรรคตอนที่แตกต่างกันจากภาษาไทย เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ผู้เรียนภาษาอังกฤษ ตลอดจนถึงนักแปลหรือบุคคลที่ใช้ภาษาอังกฤษในการทำงานควรตระหนักถึงความถูกต้อง ตลอดจนตรวจสอบผลการแปลจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ที่น่าเชื่อถือได้เพิ่มเติม เช่น พจนานุกรมสำนวนภาษาอังกฤษ ผลวิจัยนี้ช่วยให้ผู้สอนภาษาอังกฤษ

สามารถชี้แนะผู้เรียนให้ตรวจสอบผลการแปลสำนวนหากใช้โปรแกรมแปลอัตโนมัติ หรือช่วยพัฒนาการสอนการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย และสร้างความตระหนักรู้ในการประยุกต์ใช้โปรแกรมแปลภาษาแปลสำนวนให้สอดคล้องกับบริบททางการแปล เช่น ประเภทของสื่อ (ข่าว เรียงความ จดหมาย) ระดับภาษา (คำ นามวลี สำนวน ประโยค ถ้อยความ) รวมทั้งข้อจำกัดต่าง ๆ นอกจากนี้ควรแนะนำให้ผู้เรียนศึกษาความแตกต่างทางวัฒนธรรม เกณฑ์ปกติทางสังคม ภูมิหลัง และชนบประเพณีที่แฝงอยู่ในสำนวนภาษาอังกฤษและภาษาไทยไปพร้อมกัน

สำหรับผู้พัฒนาเครื่องมือแปลภาษาอาจใช้ผลวิจัยนี้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมแปลอัตโนมัติให้การแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยให้มีความถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผลงานวิจัยนี้ได้เสนอแนะแนวทางการทำงานวิจัยด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการแปลโดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้แก่ การแปลด้วยโปรแกรมแปลภาษาแบบอัตโนมัติกับความแตกต่างของเนื้อความจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในระดับต่าง ๆ เช่น คำศัพท์ คำแสดง บทความ และการศึกษาความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของผลการแปลด้วยเครื่องมือการแปลแบบอัตโนมัติต่าง ๆ การใช้ ChatBot เพื่อการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ผลลัพธ์การแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยด้วย ChatGPT เป็นต้น

อย่างไรก็ตามข้อจำกัดงานวิจัยนี้ได้แก่ ประโยคสำนวนภาษาอังกฤษที่นำมาวิจัย ซึ่งเป็นสำนวนที่เกี่ยวกับศรัทธาและใบหน้าจำนวน 246 สำนวน (1 สำนวน ต่อ 1 ประโยคเท่านั้น) เพราะขนาดกลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็กจึงไม่สามารถแสดงผลในภาพรวมของการแปลสำนวนภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย และการวิเคราะห์ข้อมูลอาศัยการวิเคราะห์เชิงคุณภาพและอธิบายผลลัพธ์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาระหว่างผู้ประเมินความถูกต้องเพียง 2 ท่าน ดังนั้นทำให้แสดงมิติของผลวิจัยได้เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น

เอกสารอ้างอิง

- กมล เกตุพันธ์, และ วราภรณ์ ศรีเพชรพันธุ์. (2559). ทศนคติ พฤติกรรมและปัญหาการใช้ “กูเกิ้ล ทรานสเลท” (Google Translate) ของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่*, 8(1), 79-96.
- จักรพงษ์ ทองผาย. (2564). การสร้างชุดฝึกการฟังและพูดภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจด้วยตนเองโดยใช้กูเกิ้ล ทรานสเลท. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 12(1), 140-156.
- บุญเลิศ วงศ์พรม, และ ถาวร ทิศทองคำ. (2561). การแปลยุคใหม่กับการปรับตัวของผู้เรียน ผู้สอน และนักแปล. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ครั้งที่ 13 ประจำปี 2561*, (1-10). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วรรณ แสงอร่ามเรือง. (2563). *ทฤษฎีและหลักการแปล*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพรรณิ ปิ่นมณี. (2562). *ภาษา วัฒนธรรมกับการแปล : ไทย-อังกฤษ*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพรรณิ ปิ่นมณี. (2564). *ความหมายกับการแปล*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Alhaisoni, E., & Alhaysony, M. (2017). An Investigation of Saudi EFL University Students' Attitudes towards the Use of Google Translate. *International English of English Language Education*, 5(1), 72-82.

Amilia, I. K., Hum, M., Yuwono, D. E., & Ling, S. (2020). A Study of the Translation of Google Translate: An Error Analysis of The Translation of Eliza Riley's Return to Paradise. *Lingua: Jurnal Ilmiah*, 16(2), 1-21.

Anggaira, A. S., & Hadi, M. S. (2017). Linguistic Errors on Narrative Text Translation Using Google Translate. *Journal of English Language Teaching*, 5(1), 1-14.

Boonmoh, A., & Kulavichian, I. (2023). A Study of Thai EFL Learners' Problems with Using Online Tools and Dictionaries in English-to-Thai Translation. *Kasetsart Journal of Social Sciences*, 44(4), 497-508.

Collins Cobuild. (2020). *Idioms Dictionary* (4th ed.). Glasgow: HarperCollins.

Cullen, A. (2020). *How Artificial Intelligence "Work" in Literary Translation*. Retrieve 18 September 2023, from <https://www.goethe.de/ins/gb/en/kul/lue/ail/21967556.html>

Hanh, N. T., & Long, N. T. (2019). English Idioms Containing Human-Body Parts and Their Vietnamese Equivalents: A Case Study of Two English Novels and Their Vietnamese Translation Versions. *VNU Journal of Foreign Studies*, 35(3), 83-102.

Longman Group Ltd. (2000). *Longman Dictionary of Contemporary English*. (3rd ed.). Essex : Pearson Education.

Newmark, P. (1988). *A Textbook of Translation* (1st ed.). Hertfordshire : Prentice Hall.

Yanti, M., & Meka, L. M. C. (2019). The Students' Perception in Using Google Translate as a Media in Translation Class. *International Conference on English Language Teaching*, (128-146). Institut Agama Islam Negeri (IAIN) Palangka Raya Indonesia.